

Ademloos kijken naar dierenstillezens van Pieter Knorr

Kees Moeliker [directeur, Natuurhistorisch Museum Rotterdam; moeliker@hetnatuurhistorisch.nl]

Van 28 mei t/m 11 september 2022 exposeerden we bijzondere stillezens die nooit eerder bij elkaar te zien waren: de dierschilderijen van Pieter Knorr. Met olieverf op paneel en beschenen door melkachtig licht verheft hij dierenkadavers tot mystieke kunstwerken. Een rat, een vink, een muis, maar ook een vos, een das, een korhoen en een pauw waren in de tentoonstelling te zien. Mens en natuur hebben ze losgelaten en toevertrouwd aan Pieter Knorr die het stadium tussen dood en bederf respectvol vastlegde in beeltenissen van dode dieren die ademloos voortleven.

Minimale interventies

Dode dieren zijn kind aan huis bij Het Natuurhistorisch. Ze krijgen na een preparatieproces, geconserveerd een permanente plaats in de museumcollectie, voor wetenschap, educatie en presentatie. Anders dan in het museum, laat Pieter Knorr in zijn atelier de dood de dood maar hij conserveert wel. Met olieverf op paneel verheft hij de beeltenis van het dode dier tot kunst die voortleeft. Zijn interventies zijn minimaal: een vleugel hangt af, pootjes kruisen, een baksteen als ondergrond. Een drijfnapte muis blijft drijfnapte. Het resultaat is een groeiende serie dode dierschilderijen waarvan een flink deel, mede dankzij welwillende bruikleengevers, nu onder de titel 'Ademloos' werd samengebracht in een tentoonstelling in onze Van Roonzaal.

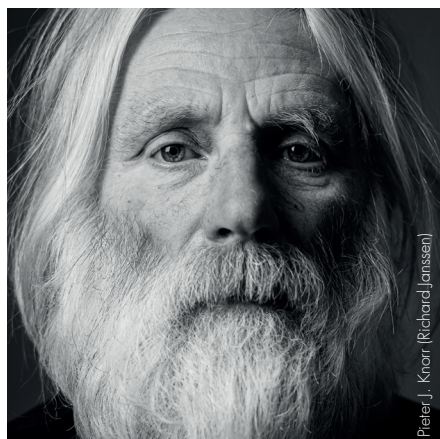

▲ Vossenkop; 49 x 53 cm. (Pieter Knorr)

Waterral

De ruimte was sfeervol ingericht. Prominent hing een vos, geflankeerd door een lam en een veulen. Grote schilderijen van een das en een wild zwijn werden afgewisseld met middelgrote werken zoals die van een korhoen, een kerkuil, een pauw en een damhertje. Gelukkig was er ook plaats voor kleine portretten zoals die van een grote bonte specht, een vink, een jonge kraai en een bruine rat. In vitrines waren schilderijtjes samen te zien met de originele dieren die model stonden: de mummie van een

kauw en de schedel van een zwaan. Met een dode waterral die een kat hem bracht toen het in februari 2021 streng vroom, verbond Pieter Knorr zijn kunst permanent met de natuurhistorische collectie van het museum. Na te zijn vereeuwigd op een paneeltje is de moerasvogel nu ook een door Erwin Kompanje geprepareerd museumstuk, met catalogusnummer NMR 9989-190041. Natuurlijk was die waterral in beide gedaanten te zien in de tentoonstelling. ◀

Pieter J. Knorr (Richard Janssen)

Pieter J. Knorr (Den Haag, 1950) werd opgeleid aan de Kunstacademies van Den Haag en Den Bosch. Voor zijn schilderkunst richt hij zich in alle rust op het landschap rond zijn atelier in het Groningse Westerkwartier, (dode) dieren en planten en eenvoudige gebruiksvoorwerpen van weleer, meestal in olieverf op paneel. In 2016 kreeg hij landelijke bekendheid met zijn overzichtstentoonstelling 'Zichtbare Stille' in Museum Nienoord in Leek, en met de gelijknamige documentaire van Goert Giltay die werd uitgezonden bij Avro's Kunstuur.

Bij de tentoonstelling 'Ademloos – dierenstillezens van Pieter Knorr' verscheen (bij Art Revisited) een catalogus die te koop is in de Museumwinkel.